

NATUUR- FIETSTOCHT

IVN Eemland is een van de ca. 170 lokale afdelingen van de landelijke organisatie IVN. Haar werkgebied bestrijkt de gemeenten Soest, Baarn, Eemnes en Bunschoten/Spakenburg. Het omvat bossen, polders, oude bouwlanden, heidevelden en zandverstuivingen, maar ook de natuurlijke elementen in de bebouwde delen van de gemeenten horen erbij. Daarnaast wordt aandacht besteed aan de cultuurgeschiedenis waarmee de ontwikkeling van het landschap veelal nauw is verbonden. De ca. 120 actieve vrijwilligers doen hun werk vanuit werkgroepen. In Eemland hebben we er zestien, ieder met een eigen taak.

De **Scholenwerkgroep** verzorgt lessen aan scholieren van het basisonderwijs, zoals de sloot- en herfstlessen.

De **werkgroep Wandelingen** organiseert regelmatig wandelingen o.l.v. een IVN-gids door een natuurgebied in de buurt.

De **werkgroep Natuurpaden** zet in Eemland natuurpaden uit. Beschrijvingen van deze wandelroutes zijn o.a. verkrijgbaar bij de VVV in Amersfoort en op de app 'IVN-routes'

De **werkgroep Communicatie** verzorgt de digitale nieuwsbrief 'Natuur Nabij' voor leden en donateurs en onderhoudt de website: www.ivn-eemland.nl. tevens zorgt het ook voor andere vormen van publiciteit (folders e.d.)

De **Vogelwerkgroep Soest** bestaat uit vogelaars die in de eigen omgeving vogels tellen en nestkasten beheren.

De **Weidevogelwerkgroep 'De Wulp'** houdt zich bezig met de bescherming van nesten van weidevogels samen met boeren in Eemland.

Natuurwerkgroep Bunschoten verzorgt o.a. lessen aan basisschoolleerlingen over de plaatselijke natuur.

De **werkgroep Eemnes** organiseert weidevogellessen voor scholieren van het basisonderwijs. De **werkgroep Duurzaamheid** experimenteert met natuurproducten in het consumptiepatroon. De **werkgroep Cursussen** geeft diverse cursussen, waarvan de opleiding tot IVN Natuurgids de belangrijkste is.

De **werkgroep Excursies** organiseert voor leden, donateurs en andere belangstellenden leerzame tochten buiten de eigen omgeving.

De **Vlinderwerkgroep** wil de leefgebieden van vlinders binnen Eemland in kaart brengen.

De **werkgroep Planten** heeft als doel de meest kwetsbare plantensoorten in kaart te brengen.

De **werkgroep Padden** inventariseert en beschermt jaarlijks duizenden padden op hun tocht over wegen in de bewoonde omgeving.

De **werkgroep Fotografie** deelt kennis, over professionele fotografie en voorziet de afdeling van een unieke eigen fotodatabase.

De **werkgroep Natuur en Milieubeleid** heeft als doel zicht te krijgen op, en sturing te geven aan het natuur en milieubeleid in Eemland.

Om zoveel mogelijk activiteiten te kunnen realiseren zoekt IVN Eemland voor alle werkgroepen vrijwilligers, mensen die het leuk vinden om samen met gelijkgestemden hun handen uit de mouwen te steken. Meer informatie is te vinden op onze website en langs die weg kunt u zich ook opgeven als lid of donateur.



Eemland

KONINGS DAG 2023

ivn natuur
educatie

Afdeling Eemland

Inleiding

IVN Eemland stelt zich ten doel om mensen en overheden meer bewust te laten omgaan met natuur, milieu, en het (cult. historisch) landschap in onze directe omgeving. Ze doet dit door hiervoor aandacht te vragen en te wijzen op de schoonheid ervan en de bedreigingen. Deze fietstocht is één van de manieren waarop we dit doen. Op 27 april 2023 voert de ca. 38 km lange route door Eemland, vermaard om zijn grote rijkdom aan weidevogels. Deze fietstocht brengt ons eerst naar Baarn, daarna via de oostelijke oever van de Eem en het dorp Eemdijk naar de oude zeedijk (vroeger van de Zuiderzee; nu van het Eemmeer) Op onze fietstocht komen we ook cultuurhistorische elementen tegen die ons doen herinneren aan de verbeterde strijd die in het verleden hier tegen het water is gevoerd. We hebben op deze tocht dus niet alleen aandacht voor de natuur, maar ook voor het cultuurhistorisch erfgoed. Via Bunschoten-Spakenburg en Amersfoort terug naar Soest. Geef op deze fietstocht uw ogen en oren goed de kost, want deze tijd van het jaar is het broedtijd, dus buitelen de Kieviten door de lucht en roept de grutto voortdurend z'n eigen naam. We wensen u een aangename en leerzame trip.

De Witte burchthoeve

Aan de Soesterengweg staat de Witte burchthoeve, een in de oorlogsjaren gebouwde modelboerderij. Deze in Limburgse stijl gebouwde boerderij is echter nooit als modelboerderij in gebruik geweest.



Vorbij Huize Schothorst linksaf WINKELPAD tot knp 10. Hier weer linksaf HAMSEWEG. Steek de drukke MAATWEG over en ga linksaf naar knp 82 DE SCHANS; hier steeds rechts aanhouden. DE SCHANS gaat over in het fietspad over de Grebbeliniedijk BERNARD DE ROOIJ-PAD. Met de Eem aan de linkerzijde vervolgen we onze tocht tot de fietsbrug over de Eem; ga hier linksaf over de brug.



Fietsbrug over de Eem

Direct na de brug rechtsaf over de Eemdijk 'T JAAGPAD. Bij de veersteiger linksaf VERLENGDE HOOIWEG. Aan het einde van deze weg rechtsaf parallel aan het spoor A.P. HILHORSTWEG tot de eerste zijweg links. Hier gaat U links over het spoor EEMWEG. Bij het naderen van de bebouwde kom van Soest gaat de EEMWEG over in EEMSTRAAT. Voor de kerk, aan het einde van EEMSTRAAT linksaf KERKSTRAAT. Blijf op de KERKSTRAAT tot deze uitkomt op de drukke verkeersweg, die naar rechts TORENSTRAAT heet en naar links KERKSTRAAT. Steek deze drukke weg over en volg de nu drukke KERKSTRAAT nog een 20 meter en ga de eerste zijstraat rechts in VELDWEG. Kruis de spoorlijn en houdt rechts aan op de splitsing. U bent terug bij de molen.

Stadspark Schothorst

Het landgoed Schothorst is door de stadsuitbreidingen van de vorige eeuw midden in Amersfoort komen te liggen. Het is omgevormd tot een stadspark. Het park kenmerkt zich door de Engelse landschapsstijl met slingerende paden, siervijvers met golvende oeverranden, doorkijkjes en een gevarieerde begroeiing.



Huize Schothorst

De villa (huize Schothorst) en het koetshuis van het oorspronkelijke landgoed staan er nog altijd. Aldaar is ook "Het Groene Huis", een bezoekers- en educatief centrum voor natuur en duurzaamheid.



Het Groene Huis

In het stadspark is ook een natuur-speelplaats en een replica van een middeleeuwse boerderij (Het Middeleeuws Erf)

----- Routebeschrijving -----

De beschrijving staat steeds op de rechter pagina. De bijbehorende achtergrond informatie is op ongeveer dezelfde hoogte op de linker pagina te vinden.

Waar mogelijk wordt verwezen naar de (fiets)knooppunten [→knp ..]. Ook zal soms gewezen worden op een ANWB-paddenstoel of -bord met bijbehorend nummer.

De straatnamen zijn met hoofdletters aangegeven. Start- en eindpunt van de route is Stellingkorenmolen "De Windhond", aan de MOLENWEG 30 te Soest, op de Zuider Eng.

Start

Met de rug naar de molen staande, de MOLENWEG naar links inrijden. Na 500 meter de Molenstraat oversteken en rechtdoor SOESTERENGWEG. U kruist de Dalweg middels een tunneltje en vervolgt uw weg rechtdoor. Met links de 'Witte Burchthoeve' en rechts het Soester evenemententerrein.

Ga aan het einde van dit terrein de eerste weg rechts in: PRINS BERNHARD-LAAN. Nu steeds rechtdoor naar beneden. Kruis de drukke VAN WEEDESTRAAT. U vervolgt uw weg over de KORTE MELMWEG, bij het Kerkpad Noordzijde rechtdoor tot de KORTE BRINKWEG. Sla hier rechtsaf naar het tunneltje onder de spoorlijn.



Na het tunneltje links aanhouden GROTE MELMWEG. U rijdt nu de polder in. Houdt bij de splitsing rechts aan en kruis de spoorlijn Baarn - Amersfoort.

Eemland

Eemland is het vlakke laaggelegen veenweidegebied tussen Eemnes, Soest en Nijkerk; hier meandert de Eem van Amersfoort tot het Eemmeer. In vroeger tijden, voor de afsluiting van de Zuiderzee, gebeurde het met enige regelmaat dat dit gebied overstromde. Vooral als bij springtij een noordwester storm het water van de Zuiderzee hoog opstuwde stond het water tot in Amersfoort in de straten. Om reden van het gevaar van overstroming was er nooit veel bebouwing. De enkele hofsteden in dit gebied waren gebouwd op verhogingen in het landschap. Wel wordt Eemland al heel lang gebruikt als weidegrond. De grond bestaande uit laagveen afgewisseld met kleilagen is daar heel geschikt voor.

Eemland, een eldorado voor weidevogels

In Europa zijn de Nederlandse laaggelegen weidegebieden vermaard om de vogelrijkdom; Eemland vormt daarop geen uitzondering. Kent U de weidevogels een beetje? De belangrijkste zijn de Grutto, onze nationale vogel (zie de voorkant van deze folder), de Kievit, de Scholekster en de Tureluur. Goede kans dat U deze vier kunt spotten tijdens deze fietstocht. In deze routebeschrijving staan foto's van deze vogels om U te helpen ze te herkennen. Maar misschien is uw gehoor net zo belangrijk. De grutto roept heel duidelijk z'n eigen naam, de scholekster roept te pieet en ook de kievit is te herkennen aan een nasaal kie-r-wie.



De scholekster

Wij kruisen de VAARTWEG, die links uitkomt bij het pont. En vervolgen onze route over wat nog steeds de EEMDIJK heet, tot wij tenslotte uitkomen bij de dijk van het Eemmeer, daar kunnen wij weer over de kruin van de dijk, die hier WESTDIJK heet, fietsen. Na een stop bij de palendijk vervolgen wij onze weg naar Bunschoten-Spakenburg en rijden door tot het haventje.



Fiets of wandel om het haventje en fiets aan de andere kant via de TURFWAL naar de HOEKSTRAAT. HOEKSTRAAT wordt WEIKAMP. Eerste weg links langs de Nieuwe Haven KERKEMAAT. Aan het einde rechtsaf ZUIDERZEEBOULEVARD. De ZUIDERZEEBOULEVARD gaat over in een fietspad op de OOSTDIJK. Volg dit fietspad tot knp 50; scherpe bocht naar rechts LAAKPAD. De kruising BONTEPOORT recht oversteken en rij door tot de NIJKERKERWEG; hier rechtsaf tot rotonde (knp 06) vervolgens linksaf ZEVENHUIZERSTRAAT. Ga bij knp 07 rechtdoor naar knp 09 via oude ZEVENHUIZERSTRAAT, ZEVENHUIZERPOORT en wederom oude ZEVENHUIZERSTRAAT. Bij de LAAN VAN DUURZAAMHEID linksaf en kruis de rondweg Noord. JONKVROUW FOEYTWEG tot rotonde linksaf LAAN DER HOVEN; aan het einde bij knp 09 rechtsaf; fietspad langs HET MASKER. VOLG van hieruit de route naar knp 10. Rij door het stadspark Schothorst via HOOLE-STEEG en SCHOTHOSTERLAAN. Hier passert u aan de rechterkant Huize Schothorst en Het Groene Huis.

Wiel langs de dijk van de Eem



Een wiel is ontstaan tijdens een dijkdoorbraak. Het met grote kracht door de bres in de dijk binnenstromende water kolkte een diep gat uit in de ondergrond. Als het water gezakt was werd de dijk weer hersteld. Als het wiel na het dichten van de bres aan de landzijde van de dijk ligt spreken we van een binnengedijkt wiel. Ligt het aan de rivierzijde dan spreken we van een buitengedijkt wiel. Veel wielen langs de Eem zijn gevormd tijdens de stormramp van 1916, de directe aanleiding tot de bouw van de afsluitdijk.

Palendijk



Om afkalving van de Zuiderzeedijk, welke gebouwd was op een niet heel stabiele ondergrond van veen en klei te voorkomen werd de dijk op sommige plaatsen versterkt door een rij palen; de palendijk.

Na de spoorlijn linksaf A.P. HILHORSTWEG. Blijf steeds min of meer parallel aan het spoor fietsen en negeer alle zijwegen naar rechts. De weg wordt smaller en verandert van naam BREEMEENTJE. Tenslotte wordt de weg een fietspad. Dit fietspad voert u over de Praamgracht Baarn in.



Bruggetje over de Praamgracht

Houdt rechts aan ZURINGLAAN. Rij tot een plantsoen, negeer het fietspad rechtdoor, maar ga hier rechtsaf KOEKOEKSBLOEMLAAN. Volg deze laan en negeer alle zijstraten zowel links als rechts. Houdt het slootje aan uw linkerkant tot de deze laan naar links over het slootje afbuigt. Ga in de bocht naar rechts DE BOTTER en volg deze straat min of meer rechtdoor tot de bebouwing bij een dijkje ophoudt. Kruis het dijkje en fiets langs de Praamgracht naar de Eem; hier naar links.



Oever van de Eem

Na een paar honderd meter voert het fietspad naar links, weg van de oever van de Eem.



Kievit

Waarom zijn er nu veel minder weidevogels dan vroeger?

Gelukkig kunnen wij de vier genoemde weidevogels in Eemland nog zien en horen, maar het is een feit dat er vandaag de dag veel minder weidevogels zijn dan pakweg 25 jaar geleden. Er is veel onderzoek verricht naar de oorzaak van de achteruitgang. Inmiddels is wel duidelijk dat niet één oorzaak is aan te wijzen. Maar intensieve veehouderij doet geen goed aan de weidevogelstand. Op terreinen van natuurorganisaties zijn dan ook aanzienlijk meer weidevogels te zien. Maar ook het verdwijnen van goede biotoop in landen waar deze vogels overwinteren is debet aan de teruggang van de aantallen.



tureluur

Eerste mogelijkheid (half verhard fietspad) naar rechts. Dit pad komt uit op een verharde weg AUGUST JANSSENWEG. Volg deze weg naar rechts; aan uw linkerhand een sloot. Blijf steeds rechts van de sloot fietsen. Aan de overkant van de sloot de drukke BESTEVAERWEG. Tenslotte komt U uit op het fietspad van de drukke BISSCHOPSWEG (N414); hier rechtsaf. Dit fietspad komt uit op de EEMWEG; hier links aanhouden. U volgt de EEMWEG onder het viaduct van de A1 door, met links van U de BISSCHOPSWEG en rechts van U de Eem. Na het viaduct naar links naar een grote rotonde in de BISSCHOPSWEG. Deze weg recht oversteken en aan de overzijde naar rechts GEERENWEG. Blijf parallel aan de BISSCHOPSWEG fietsen en negeer alle afslagen naar links. De GEERENWEG maakt voor de Eem een scherpe bocht naar links en heet dan weer EEMWEG, maar wij volgen het fietspad recht door



over de brug; na de brug eerste weg links EEMDIJK.

Wij zijn hier bij fietsknooppunt 08. Als U vanaf hier de knooppunten 12, 11, 03, 50, 06, 07, 09, 10, 82, 87, 71, 70, en 69 volgt, bent u weer terug bij het beginpunt; molen De Windhond.

Maar voor hen die liever de beschrijving aan de hand van straat-namen volgen ga ik hier verder:

Wij blijven, waar mogelijk, het fietspad op de kruin van de dijk volgen, maar moeten voor het dorp Eemdijk naar de weg. Het meertje, rechts van de weg is een wiel (zie beschrijving op pagina 8)